

Sygn. akt XXIII Zs 38/22

POSTANOWIENIE

Dnia 1 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Aneta Łazarska
-----------------	-----------------------

po rozpoznaniu w dniu 1 września 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego

z udziałem

Zamawiającego: (...) **S.A. w W.**

Odwołującego: **R. C.**

przystępującego po stronie zamawiającego uczestnika: (...) **sp. z o.o. w W.**

na skutek skargi odwołującego

od postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej

z dnia 1 lutego 2022 r., sygn. akt KIO 168/22

postanawia:

odrzucić skargę

sędzia Aneta Łazarska

Sygn. akt XXIII Zs 38/22

UZASADNIENIE

Skarżący na str.19 skargi na postanowienie KIO, sygn. akt KIO168/22. wniesionej w dniu 23 lutego 2022r. do Sądu Okręgowego. (data stempla pocztowego k.00127) złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, tj. kwoty 45.000 zł, tytułem opłaty od skargi. W uzasadnieniu wskazał, że nie jest w stanie ponieść tych kosztów z uwagi na ponoszone stałe comiesięczne wydatki na utrzymanie i prowadzenie działalności gospodarczej, alimenty córki, spłatę zobowiązań (m.in. kredyt w (...) Bank (...) S.A.). Wskazał, że mieszka wraz z konkubiną i ma na utrzymaniu trzy córki a jego stałe wydatki (wyżywienie, alimenty na córkę, ubrania, art. Przemysłowe, kredyt, inne opłaty) wynoszą (...) zł. Jednocześnie wskazał, że jego dochody od kilku lat sukcesywnie spadają, jednak nie wskazał ich wielkości. Wskazał także na koronawirus, który także przyczynił się do jego trudniejszej sytuacji.

Sąd Okręgowy zarządzeniem z dnia 15 marca 2022 r. wezwał wnioskodawcę za pośrednictwem jego pełnomocnika do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez dołączenie do wniosku

uzupełnionego oświadczenia o stanie rodzinnym majątku dochodach i źródłach utrzymania w terminie tygodnia od dnia doręczenia pod rygorem zwrotu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd wezwał R. C. do wykazania sytuacji majątkowej poprzez złożenie:

- a) zeznań podatkowych za rok 2019 i 2020, wraz z dowodem złożenia zeznań w US;
- b) wskazania ilości posiadanych kont bankowych, których R. C. jest posiadaczem lub właścicielem i przedstawienia wyciągów z tych kont bankowych za okres ostatnich trzech miesięcy;
- c) dokumentacji obrazującej sytuację materialną R. C. (tj. potwierdzenia wydatków ponoszonych zgodnie z twierdzeniami zawartymi w złożonym oświadczeniu we wniosku oraz ewentualnie złożonym oświadczeniu majątkowym);
- d) wyjaśnienia zawartego we wniosku sformułowania „opłaty na utrzymanie rodziny” tzn. co wchodziło dokładnie w zakres tych opłat i w jaki sposób są te opłaty niezbędne do podstawowego utrzymania siebie i rodziny.

Wszystko w terminie tygodnia od dnia doręczenia wezwania pod rygorem oddalenia wniosku o zwolnienie kosztów sądowych.

Z uwagi na niewykonanie zarządzenia Referendarz sądowy zarządzeniem z dnia 18 lipca 2022 r. zarządził zwrot wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, jednocześnie wzywając skarżącego do uzupełnienia braków fiskalnych skargi poprzez uiszczenie opłaty od skargi w wysokości 45.000 zł w terminie tygodnia od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia skargi.

Zarządzenie zostało skutecznie odebrane w dniu 11 sierpnia 2022 r. i jak wynika z notatki urzędowej z dnia 25 sierpnia 2022 r., opłata nie została uiszczona – nie zaksięgowano w systemie kwoty należnej opłaty sądowej (k.174). Skarżący jedynie odpisał, że nie jest w stanie ponieść opłaty sądowej.

Sąd Okręgowy zważył , co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 584 ustawy Prawo zamówień publicznych, Sąd na posiedzeniu niejawnym odrzuca skargę wniesioną po upływie terminu lub niedopuszczalną z innych przyczyn, jak również skargę, której braków strona nie uzupełniła w terminie.

Zgodnie z art. 579 ust.2 Pzp w postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia skargi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o apelacji, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Zgodnie zaś z art. 34 ust 1 u.k.s.c. od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych pobiera się opłatę stałą w wysokości trzykrotności wpisu wniesionego od odwołania w sprawie, której dotyczy skarga. Zatem jest to opłata stała uregulowana w ustawie, uzależniona od wysokości wpisu wnoszonego w postępowaniu o udzielenie zamówienia, który zależy od progów unijnych (tj. jeżeli wartość zamówienia wyrażona w złotych jest równa lub przekracza równowartość kwoty 750.000 euro) wynosi 15.000 zł. W przedmiotowej sprawie była to kwota 7.380.000 zł. Z uwagi na powyższe w żadnym razie nie można uznać twierdzeń skarżącego zawartych we wniosku o zwolnienie z opłaty za zasadne, że opłata ta w kwocie 45.000 zł jest znaczna. Należy podkreślić, że skarżący w postępowaniu występuje jako przedsiębiorca, czyli podmiot profesjonalny do którego stosuje się miernik podwyższonej należytej staranności zgodnie z art. 355 § 2 k.c. Zatem wnosząc odwołanie winien zdawać sobie sprawę iż postępowanie przed sądem jest odpłatne a jedynie w szczególnych sytuacjach sąd może zwolnić z części czy też całej opłaty, jeśli zostaną spełnione przesłanki dla zwolnienia od kosztów sądowych.

Zgodnie z dyspozycją art. 102 u.k.s.c. zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek (ust 1). Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru. Jeżeli oświadczenie nie zostało złożone albo nie zawiera wszystkich wymaganych danych, stosuje się art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (ust 2).

Ponadto zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych sąd może zarządzić stosowne dochodzenie, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy lub oświadczeń strony przeciwnej powziął wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się zwolnienia od kosztów sądowych lub z niego korzystającej. Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że Sąd wezwał skarżącego do wykazania sytuacji majątkowej poprzez złożenie:

- a) zeznań podatkowych za rok 2019 i 2020, wraz z dowodem złożenia zeznań w US;
- b) wskazania ilości posiadanych kont bankowych, których R. C. jest posiadaczem lub właścicielem i przedstawienia wyciągów z tych kont bankowych za okres ostatnich trzech miesięcy;
- c) dokumentacji obrazującej sytuację materialną R. C. (tj. potwierdzenia wydatków ponoszonych zgodnie z twierdzeniami zawartymi w złożonym oświadczeniu we wniosku oraz ewentualnie złożonym oświadczeniu majątkowym);
- d) wyjaśnienia zawartego we wniosku sformułowania „opłaty na utrzymanie rodziny” tzn. co wchodziło dokładnie w zakres tych opłat i w jaki sposób są te opłaty niezbędne do podstawowego utrzymania siebie i rodziny. Sąd również zobowiązał do złożenia oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach na formularzu i prawidłowo wypełnionego.

Skarżący nie złożył żądanych dokumentów. Nie przedstawił sądowi żadnego z ww. dokumentów i nie wykonał zobowiązań sądu, w zakresie ujawnienia majątku jak i nie przedstawił sądowi dokumentów finansowych, których sąd żądał, przyjmującym tym samym bierną postawę. W skardze jedynie przedstawił wybiórcze informacje o swoim stanie majątkowym, tj. wydatkach nie wykonał natomiast zobowiązania sądu i nie wyjaśnił przyczyny zaniechania. Nie ma zatem możliwości ustalenia pełnej sytuacji majątkowej skarżącego tj. nie tylko wydatków, ale dochodów oraz zbadania jego stanu majątkowego tj. oszczędności, nieruchomości czy ruchomości.

Należy wskazać, że ETPCz w sprawie (...) sp. z o.o. przeciwko Polsce (wyrok z 19 kwietnia 2011 r., skarga nr (...)) i w sprawie P. (wyrok ETPCz z 16 października 2012r, skarga nr (...)) przeciwko Polsce wywiódł, iż strona ma obowiązek lojalnie współpracować z sądem w zakresie ustalenia rzeczywistego składu jej majątku, stanowiącego podstawę do oceny możliwości poniesienia przez nią kosztów sądowych. Zdaniem Trybunału, strona która nie dochowała wymaganej staranności nie może powoływać się na naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji, w sytuacji, gdy sąd ocenił jej zdolności do zarobkowania na podstawie częściowo jedynie dostępnego z materiału dowodowego.

Trzeba podkreślić, że strona, która posiada znaczny majątek nie może uzyskać zwolnienia od kosztów sądowych nawet jeżeli jej bieżące przychody nie wystarczają na pokrycie wszystkich bieżących zobowiązań (por. post. SN z dnia 29 maja 2019 r., sygn.. akt II CZ 24/19). Należy zaznaczyć, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi szczególną pomoc państwa dla osób, które ze względu na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów sądowych bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny; pomoc ta może być przyznana wyłącznie w sytuacji, w której niemożność poniesienia kosztów postępowania w całości lub w części ma charakter obiektywny, na co strona nie ma realnego wpływu. Postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne i strona ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych powinna wcześniej poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny, a dopiero gdyby tak poczynione oszczędności okazały się niewystarczające, sąd może zwolnić ją z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (por. post SN z dnia 27 maja

2021 r., sygn. akt I CZ 22/21). Z powyższego jednoznacznie wynika, iż sąd nie zamknął drogi przed skarżącym do rozpoznania skargi, a skarga została odrzucona wyłącznie z winy samego skarżącego.

Mając powyższy stan faktyczny i prawny na uwadze, orzeczono jak w pkt 1 sentencji. Podstawa prawna wynika z art. 579 ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 367 § 3 k.p.c.

sędzia Aneta Łazarska